

Sygn. akt I C 476/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 10 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 marca 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa K. L.

przeciwko (...) SA z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: I C 476/13

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 20.12.2012 r. powódka K. L. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 08.07.2010 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w sprawie o sygn. XXV Nc 124/10. W uzasadnieniu wskazała, że strona pozwana (...) S.A. w W. wystąpiła do Sadu Okręgowego w Warszawie z żądaniem zapłaty kwoty 107 909,53 zł wraz z odsetkami powołując się na wystawiony przez nią weksel in blanco zabezpieczający wykonanie umowy leasingowej nr (...) z dnia 14.08.2008 r. W dniu 08.07.2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla. Powódka wskazała, że stosunkiem podstawowym uzasadniającym wystawienie i wypełnienie weksla jest umowa leasingu co oznacza, że przysługują jej wszelkie zarzuty z niej wynikające. Powódka zarzuciła dalej, że strona pozwana do chwili obecnej nie dokonała prawidłowego rozliczenia umowy leasingu i nie wyjaśniła w jaki sposób dokonała wyliczenia kwoty wekslowej. Dodała, że na poczet umowy dokonała wpłat 6 rat leasingowych a także opłaty wstępnej (łącznie 9 067,21 CHF), zatem wartość jej zaległości, przy określonej w umowie wartości przedmiotu leasingu na kwotę 41 402,69 CHF, wynosiła 32 335,48 CHF. Na koniec wskazała, że strona pozwana, dochodząc kwoty 107 909,53 zł, która to zbliżona jest do wartości wynikającej z rozliczenia z dnia 20.09.2009 r., nie zaliczyła na poczet świadczenia wynikającego z umowy wartości odebranego przedmiotu leasingu.

W odpowiedzi na pozew z dnia 11.07.2013 r. strona pozwana (...) SA z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że, w związku z zaleganiem przez powódkę z regulowaniem należności umownych, uzyskała przeciwko niej nakaz zapłaty z weksla stwierdzający obowiązek zapłaty kwoty 107 909,53 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. Nakaz ten stał się prawomocny w dniu 05.08.2010 r. wobec czego strona pozwana wszczęła przeciwko powódce postępowanie egzekucyjne. Strona pozwana dodała, że wobec przejęcia od powódki leasingowanego samochodu, dokonała jego sprzedaży za kwotę 51 000 zł. Kwota ta została zaliczona na poczet zobowiązań powódki, co spowodowało ograniczenie dochodzonych od

niej roszczeń do kwoty 56 909,53 zł. Wskazała także, że w toku postępowania egzekucyjnego komornik wyegzekwował od powódki kwotę 28 296,19 zł.

Strona pozwana podniosła w dalszej kolejności zarzut formalny powagi rzeczy osądzonej w odniesieniu do roszczenia powódki, co w jej ocenie winno skutkować odrzuceniem pozwu. Na koniec zarzuciła, że powódka nie wskazała jednoznacznie podstawy prawnej dochodzonego roszczenia. Powołując się na przepis art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 a także na poglądy wyrażone w orzecznictwie zwracała uwagę, że powództwo opozycyjne jest dopuszczalne o ile nie występują przeszkody w postaci niedopuszczalności drogi sądowej, powagi rzeczy osądzonej lub zawisłości przedmiotu sporu. Dłużnik, zdaniem pozwanej, nie może w drodze tego powództwa zmierzać do wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia sądu stanowiącego tytułu egzekucyjny. Powódka nie może także podnosić zarzutu częściowego spełnienia świadczenia np. poprzez zarzucanie dokonanie błędnego rozliczenia. Kwestie te mogły być bowiem przedmiotem rozpoznania w postępowaniu toczącym się na skutek wniesienia zarzutów. Ponieważ jednak powódka uchybiła terminowi do ich wniesienia, zarzuty te zostały odrzucone.

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2013 r. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14.08.2008 r. powódka K. L. zawarła ze stroną pozwaną (...) S.A. w W. umowę leasingu operacyjnego nr (...), której przedmiotem był samochód osobowym marki S. (...). Wartość przedmiotu leasingu w umowie określono na kwotę 80 573,77 zł. Ponieważ powódka nie dotrzymała postanowień umownych odnoszących się przede wszystkim do terminowego regulowania należności leasingowych, w dniu 11.05.2009 r. umowa nr (...) została rozwiązana.

W dniu 20.07.2009 r. strona pozwana wezwała powódkę oraz J. L. do zapłaty kwoty 107 851,60 zł pod rygorem wypełnienia weksla i skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Do pisma dołączyła rozliczenie umowy, z którego wynikało, że na wartość tą składa się odszkodowanie umowne w wysokości 100 034,60 zł oraz należności z tytułu okresowych opłat leasingowych w kwocie 7500,76 zł.

W dniu 29.03.2010 r. leasingowany pojazd marki S. (...) został przejęty przez stronę pozwaną, natomiast dnia 07.06.2010 r. został sprzedany za kwotę 62 220 zł brutto (51 000 zł netto).

W piśmie z dnia 21.06.2010 r. strona pozwana zawiadomiła powódkę oraz J. L. o sprzedaży samochodu oraz wezwała do natychmiastowej zapłaty kwoty 56 909,53 zł. Przesyłka ta powróciła do nadawcy z adnotacją poczty: „adresat wyprowadził się”.

Dowód:

- umowa leasingu w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 – k. 171,
- wezwanie do zapłaty z rozliczeniem – k. 6 - 7,
- weryfikacja klienta w rejestrze – k. 8 - 11,
- faktura VAT – k. 177,
- wezwanie z dnia 21.06.2010r. z kopię koperty – k. 178 - 180,
- zeznania powódki K. L. – e protokół z dnia 31.03.2014 r. 02:18 – 11:00,

Powódka nie uiściła należności, o które była wzywana dlatego strona pozwana złożyła w dniu 21.06.2010 r. do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew o zapłatę z weksla kwoty 107 909,53 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu.

W dniu 08.07.2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla (sygn. XXV Nc 124/10), w którym nakazał powódce K. L. oraz J. L. aby zapłacili solidarnie

na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 107 909,53 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12.08.2009 r. oraz kwotę 4949 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania. Przesyłki adresowane do dłużników powróciły prawidłowo podwójnie awizowane z adnotacją poczty: „zwrot, nie podjęto w terminie”.

Zarządzeniem z dnia 09.12.2010 r. przesyłki pozostawiono w aktach ze skutkiem doręczenia na dzień 21.07.2010 r. a postanowieniem z dnia 28.02.2012r. Sąd nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności.

W dniu 27.07.2012r. powódka K. L., wnosząc zarzuty od nakazu zapłaty, domagała się przywrócenia terminu do wniesienia zarzutów oraz wstrzymania wykonania nakazu zapłaty. Odnosząc się do wartości dochodzonej kwoty argumentowała, że strona pozwana nie dokonała prawidłowego rozliczenia umowy i nie uwzględniła w nim ani dokonanych wpłat ani ceny uzyskanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu.

Postanowieniem z dnia 16.08.2012 r. Sąd oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów, odrzucił zarzuty od nakazu zapłaty oraz odmówił wstrzymania wykonania nakazu zapłaty. Na orzeczenie to powódka złożyła zażalenie, jednak postanowieniem z dnia 04.10.2012 r. zostało ono odrzucone z uwagi na jego niedopuszczalność oraz uchybienie terminu do jego wniesienia.

Dowód:

- pozew z dnia 21.06.2010 r. w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 (k. 4),
- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 – k. 171,
- postanowienie z dnia 28.02.2012 r. w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 (k. 46),
- postanowienie z dnia 16.08.2012 r. w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 – k. 172 - 174
- postanowienie z dnia 04.10.2012 r. w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 – k. 175 - 176,
- zarzuty powódki z dnia 27.07.2012r. w aktach Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. XXV Nc 124/10 - k. 182 - 188,
- zeznania powódki K. L. – e protokół z dnia 31.03.2014 r. 02:18 – 11:00,

Strona pozwana wszczęła przeciwko powódce oraz J. L. postępowanie egzekucyjne.

W piśmie z dnia 04.07.2012 r. strona pozwana wniosła o ograniczenie egzekucji o kwotę 51 000 zł tytułem zagospodarowania przedmiotu leasingu. Postanowieniem z dnia 09.07.2012 r. Komornik ograniczył dłużnikom zajęcie o kwotę 51 000 zł zgodnie z wnioskiem wierzyciela. Jednocześnie ustalił stan zadłużenia na dzień wydania postanowienia na 56 909,53 zł należności głównej, 16 624,74 zł odsetek i 9 489,36 zł z tytułu kosztów egzekucji.

Dowód:

- pismo z dnia 04.07.2012 r. w aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Śródmieście J. K. (1) sygn. KM 1351/12 – k. 181,
- postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Śródmieście J. K. (1) sygn. KM 1351/12 z dnia 09.07.2013 r.
- zeznania powódki K. L. – e protokół z dnia 31.03.2014 r. 02:18 – 11:00,

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie nie budzących wątpliwości a także nie kwestionowanych przez strony dokumentów w postaci nakazu zapłaty z dnia 08.07.2010r. Sądu Okręgowego w Warszawie XXV Wydziału Cywilnego a także wydanych na dalszym etapie tego postępowania orzeczeń, z których wynikały okoliczności związane z treścią stosunku łączącego strony postępowania, podstawy wydania nakazu zapłaty a także wniesienie przez powódkę zarzutów i podnoszonej tam argumentacji. W poczet materiału dowodowego Sąd przyjął także korespondencję

przedprocesową stron, wezwania do zapłaty i fakturę z dnia 08.06.2010 r., które świadczyły o próbie ugodowego rozwiązania sporu oraz o stanowiskach stron w sporze a także o sprzedaży leasingowanego przez powódkę i jej męża przedmiotu leasingu i uzyskanej cennie. Ustalenia faktyczne zostały poczynione także na podstawie załączonych do akt sprawy akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia J. K. (2) o sygn. II KM 1351/12 oraz akt Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. XXV 124/10. Dokumenty tam zgromadzone stanowiły o istnieniu podstaw do wydania nakazu zapłaty i nadania mu klauzuli wykonalności oraz o przebiegu postępowania egzekucyjnego w szczególności o ograniczeniu egzekucji o kwotę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu leasingu.

Sąd przeprowadził także dowód z przesłuchania powódki K. L., które, jako zbieżne z tym, co wynikało z treści dokumentów zgromadzonych w sprawie, zasługiwały na uwzględnienie w całości.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka K. L. domagała się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksła wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny. Zarzucała, że strona pozwana nie dokonała prawidłowego rozliczenia umowy leasingu nie uwzględniając w nich przede wszystkim ceny, jaką uzyskała ze sprzedaży leasingowego samochodu.

Strona pozwana (...) S.A. w W., domagając się oddalenia powództwa w całości, wskazywała na brak wykazania przez powódkę przesłanek z art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 koniecznych dla uwzględnienia powództwa. Dodała przy tym, że umowa została rozliczona prawidłowo a zarzuty w tej kwestii powódka miała możliwość zgłosić w toku postępowania przez Sądem Okręgowym w Warszawie w ramach zarzutów od nakazu zapłaty. Z uwagi jednak na niezachowanie terminu, zostały one odrzucone, co spowodowało prekluzję materiału procesowego (faktycznego) sprawy. Powołując się na poglądy orzecznictwa wyjaśniała, że z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia – nakazu zapłaty, zarzuty, których podstawą są okoliczności istniejące już przed jego wydaniem, nie mogą być podstawą powództwa opozycyjnego, jeżeli nie zostały zgłoszone w czasie postępowania.

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze procesu żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia:

- 1) jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności;
- 2) jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniu, które nastąpiło po zamknięciu rozprawy;
- 3) jeżeli małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz i te, z którymi mógł wystąpić jego małżonek.

Powództwo z art. 840 k.p.c. ma charakter powództwa zmierzającego do wydania wyroku konstytutywnego. Wyrok taki przekształca istniejący dotąd między stronami stosunek prawny, przy czym wyrok wydany na tle art. 840 działa ex nunc. Celem procesu jest obrona dłużnika przed postępowaniem egzekucyjnym w wypadku, gdy postępowanie to narusza jego prawa podmiotowe - wynikające z prawa materialnego, a nie gdy zostało naruszone tylko prawo formalne (przepisy prawa egzekucyjnego). Powództwo to, jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w pkt 1 - 3 omawianego przepisu. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1985 r., III CZP 14/85, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.07.1972 r., II CR 193/72, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24.08.1973 r., II PZ 34/73 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18.03.1971 r., I CZ 110/70).

Powódka nie sprecyzowała podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, tj. nie wskazała, czy pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności ma nastąpić na podstawie art. 840 § 1 pkt. 1 czy też pkt. 2 k.p.c. Sąd jednak, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego uznał, że w sprawie nie zaszły żadne ze zdarzeń ujętych w powołanym wyżej artykule. I tak, zaprzeczenie zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (o których mowa w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c.), w doktrynie opisywane jest jako zaprzeczenie przez dłużnika obowiązku spełnienia na rzecz wierzyciela świadczenia objętego tytułem egzekucyjnym. Powództwo opozycyjne oparte na omawianej podstawie, jest dopuszczalne, o ile nie występują przeszkody w postaci niedopuszczalności drogi sądowej, powagi rzeczy osądzonej lub zawisłości sporu. W przedmiotowej sprawie tytułem egzekucyjnym był prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którego to dotyczy cecha powagi rzeczy osądzonej. Nie jest zatem dopuszczalne w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. jego wzruszenie (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.1972 r., II PR 372/72).

Z kolei art. 840 § 1 pkt 2 stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Do zdarzeń tych zalicza się zjawiska i stany świata zewnętrznego oraz wewnętrzne stosunki pomiędzy stronami, z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo, które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu wykonawczego, np. wykonanie zobowiązania, świadczenie w miejsce wypełnienia, odnowienie czy też potrącenia (sporne). Przepis ten, w odniesieniu do orzeczeń sądowych wprowadza prekluzję co do zdarzeń zaszłych przed zamknięciem rozprawy, a zatem zanim jeszcze takie orzeczenie formalnie zostało wydane. W uzasadnieniu wyroku z dnia 23.08.2013 r. (sygn. akt I ACa 335/13) Sąd Apelacyjny w Łodzi wyjaśnił, że oznacza to, że jeżeli określone okoliczności i oparte na nich zarzuty lub wypływające z nich wnioski istniały i dały się sformułować w chwili zamknięcia rozprawy, lecz strona skutecznie ich nie podniosła lub nie przytoczyła, w związku z czym nie zostały spożytkowane przez Sąd przy wydawaniu wyroku, podlegają prekluzji, czyli "wykluczającemu działaniu prawomocności" Prekluzyjny skutek prawomocności oraz powagi rzeczy osądzonej jest niezależny od tego, czy strona ponosi winę w zaniechaniu przytoczenia określonych okoliczności lub podniesienia właściwych zarzutów.

Stan faktyczny sprawy wskazuje, że powódka, w zarzutach wniesionych od nakazu zapłaty z dnia 08.07.2010 r. powołała argumenty tożsame z tymi, jakie stanowiły podstawę przedmiotowego postępowania. Dotyczyły one nieprawidłowego rozliczenia umowy leasingu i nieuwzględnieniu w nim wpłaconych kwot a także uzyskanej ze sprzedaży przedmiotu leasingu ceny. Postanowieniem z dnia 16.08.2012 r. Sąd odmówił jednak przywrócenia terminu do złożenia zarzutów od nakazu zapłaty oraz odrzucił zarzuty od nakazu zapłaty. Jak wyżej wskazano, art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. odnosi się tylko do zdarzeń powstałych po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Tymczasem argumenty podniesione przez powódkę w pozwie dotyczyły okoliczności, jakie miały miejsce przed wydaniem nakazu zapłaty z dnia 08.07.2010 r. Rozwiązanie umowy nastąpiło bowiem w maju 2009 r., wypełnienie weksla w sierpniu 2009 r. a sprzedaż samochodu w dniu 08.06.2010 r. – o czym powódka została zawiadomiona. Okoliczności te nie mogły być zatem przedmiotem merytorycznej oceny w postępowaniu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Zgodnie z ugruntowanym poglądem orzecznictwa, wykluczone jest ponowne podnoszenie zarzutów, które były przedmiotem rozpoznania przez Sąd w trakcie wyrokowania, a także tych, które strona mogła do tego czasu - przy zachowaniu należytej staranności - podnieść. Inny sposób interpretacji podstawy powództwa opisanej w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. powodowałby możliwość ponownego rozpoznania tych samych zarzutów co w procesie, w którym powstał tytuł wykonawczy. Powyższy fakt godziłby więc w zasadę powagi rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.). (por. wyrok Sadu Apelacyjnego z dnia 27.02.2013 r. sygn. V ACa 54/13 oraz wyrok Sadu Apelacyjnego z dnia 18.12.2012 r. sygn. I ACa 1215/12 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.1972 r. sygn. II PR 372/72)

Reasumując, zdaniem Sądu, powódka nie wykazała, że zaistniały przesłanki opisane w art. 840 § 1 pkt. 1 i 2 k.p.c., dlatego powództwo przeciwegzekucyjne należało oddalić, o czym Sąd orzekł, na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i mając na uwadze, iż strona pozwana wygrała proces w całości, zasądził na jej rzecz od powoda poniesione przez nią koszty procesu. Składały się na nie koszty

zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł ustalone na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, oraz kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.